

נטליה בקולינה

בשמחה
עברית לומדים

Наталія БАКУЛІНА

З радістю вчимо
ІВРИТ

ББК 84(4УКР)

Б19

Переклад українською мовою

Григорія Латника

Художник
Раїса Рязанова

Видання створено за підтримки Державного комітету України у справах національностей та міграції та за сприяння Асоціації єврейських організацій та общин України

Наталія БАКУЛІНА

З радістю вчимо іврит:

Літературно-художнє видання. –
Чернівці: Букрек, 2006. – 48 с.; 22 іл.

ISBN 978-966-399-063-7

Збірка віршів для дітей молодшого шкільного віку, що роблять перші кроки у навчанні мови іврит. Використання віршів, простих за граматичною структурою та змістом, з чудовими ілюстраціями, зробить процес навчання цікавим, сприятиме розвиткові пізнавальних інтересів школярів, підвищуватиме мотивацію та інтерес до вивчення мови іврит – давньої мови єврейського народу, відкриє віконце у безмежний світ єврейської культури. Методичні рекомендації допоможуть вчителю та батькам зробити процес навчання мови іврит корисним і радісним.

© Бакуліна Н. В., 2006

© Латник Г. В., Переклад, 2006

© Рязанова Р. Л.,

Художнє оформлення, 2006

© "Букрек", 2006

Вихід у світ цієї книжки став можливим завдяки підтримці Комітету у справах національностей та міграції України та за сприяння Асоціації єврейських організацій та общин України. Висловлюю почуття щирої вдячності Римар Світлані Анатоліївні, Андрієнко Тетяні Анатоліївні та Серенко Наталії Володимирівні.

Уклінно дякую Йосипові Зісельсу – щиросердній людині, якій не байдужа доля України, зокрема полікультурна та національна освіта юного покоління, Ганні Ленчовській та Володимирі Симончику за допомогу у підготовці цього видання.

Щиро дякую Тімні Шахар, Зої Копельман, Юлії Біленькій та Шимону Шмулевичу (Ізраїль) за слушні поради, критичні зауваження та підтримку, незважаючи на свою неймовірну зайнятість.

З повагою, автор
Наталія Бакуліна.

ע ל ג א ז

נטליה בקולינה

ט

בשמחה עברית לומדים

שירים לילדים

בוקרק
2006

ב

ה

Наталія БАКУЛІНА

З радістю вчимо іврит

Вірші для дітей
молодшого шкільного віку

БУКРЕК
2006

ק

כ

ש

פ

ג

בְּשִׂמְחָה עֵבְרִית לּוֹמְדִים

יְלָדִים, יְלָדִים!
בְּכִיתָה עֵבְרִית לּוֹמְדִים!
מְקַשְׁבִּים הֵם לְמוֹרָה
וְעוֹנִים עַל שְׂאֵלָה,
מְדַבְּרִים, שָׂרִים, רוֹקְדִים –
בְּשִׂמְחָה עֵבְרִית לּוֹמְדִים!

З радістю вчимо іврит

Щоби вивчити іврит,
треба знати алфавіт.
Вчителька нам каже: "Діти!
Назви літер слід завчити!"
Співи, танці – любий світ;
ми вивчаємо іврит!

שְׁלוֹם

שְׁלוֹם, דִּינָה, רִינָה, אוֹרָה!
שְׁלוֹם, חַנָּה, שָׂרָה, דְּבוֹרָה!
אַהֲרוֹן, דָּוִד וְדָן,
זְאֵב, צְבִי וַיּוֹנָתָן!
- שְׁלוֹם, דִּינָה!
- שְׁלוֹם, רִינָה!
- שְׁלוֹם, אוֹרָה!
- שְׁלוֹם, דְּבוֹרָה!
אַהֲרוֹן, דָּוִד וְדָן,
זְאֵב, צְבִי וַיּוֹנָתָן!

Добридень!

Добридень, Діна, Ріна, Ора!
Добридень, Хана, Сара, Двора!
Привіт, Арон, Давид та Дан,
Зеєв, Цві та Йонатан!

Добридень, Діна!
Добридень, Ріна!
Добридень, Ора!
Добридень, Двора!
Привіт, Арон, Давид та Дан,
Зеєв, Цві та Йонатан!

מה זה?

זאת ביתה,
וזה בית ספר.
זאת מחברת,
זהו ספר.
בביתה ישנם פיסאות,
שולחנות וארונות,
חלונות, לוחות, דלתות
וקירות עם תמונות.

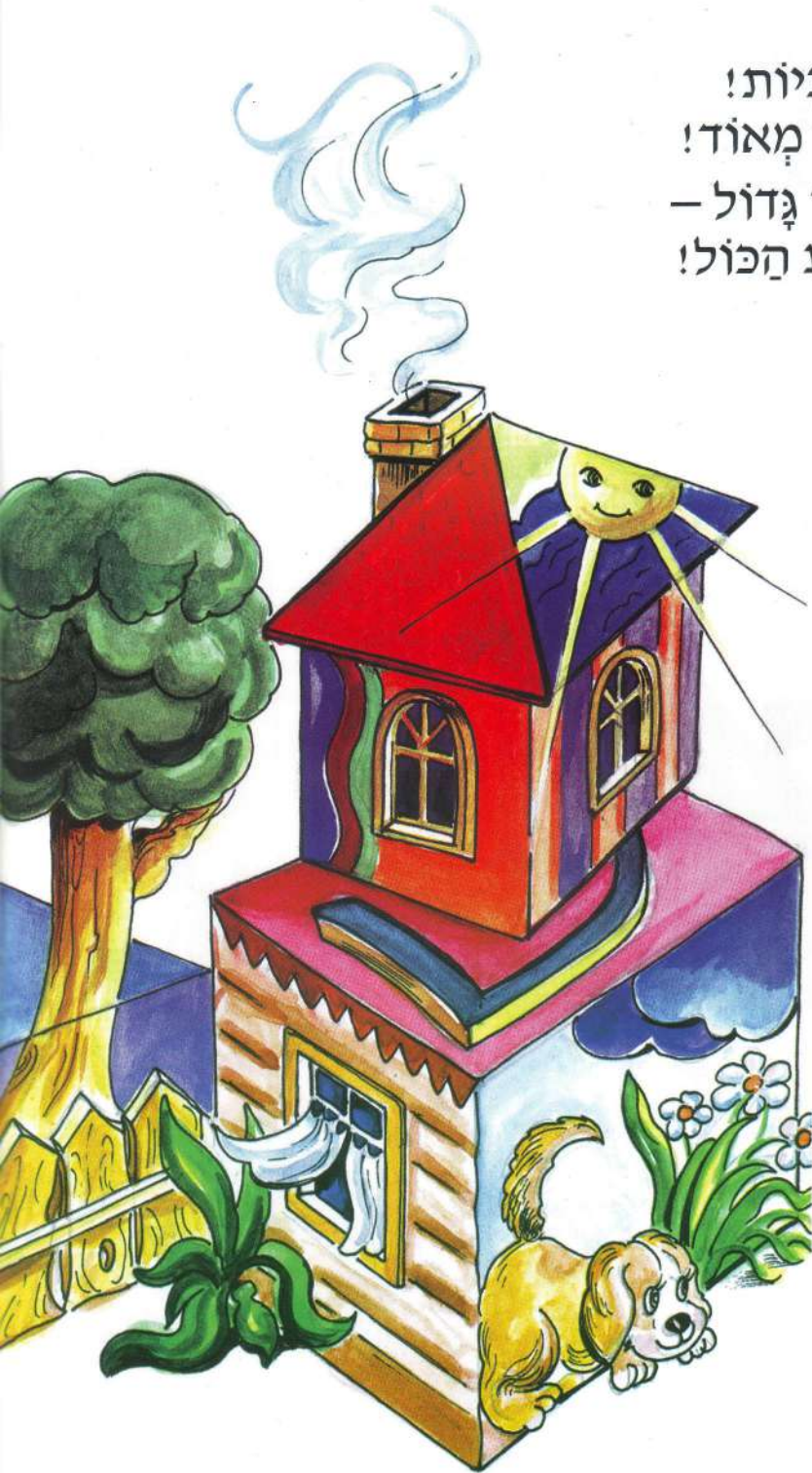
Що це?

Вимовляємо спроквола:
ось – наш клас, ось наша школа.
Кожен хай прокаже нишком:
ось це зошит, а це книжка,
стіл, стілець, це все – для нас.
Повторіть усе ще раз!

הבית שלי

הבית שלי מקביות!
הבית שלי קטן מאוד!
אם אהיה יותר גדול –
אז אבנה לי את הפול!

Мій дім

Маю з кубиків я дім!
Він – маленький, тісно в нім!
А коли дійду я віку,
то збудую дім великий!

צַעְצוּעִים אֶהוּבִים

כָּל אֶחָד לָקַח לָגוֹן
צַעְצוּעַ מִצֵּינָו!

יֵשׁ אַרְיָה לְאַרְיָה,
יֵשׁ צִפּוֹר לְצִפּוֹרָה,
דְּבִי-דוֹב יֵשׁ לְדוֹב
וְדְבוּרָה יֵשׁ לְדְבוּרָה.

לְיוֹנָה יֵשׁ יוֹנָה יָפָה,
לְצָבִי יֵשׁ צָבִי קָטָן.
כָּלֶם בְּיַחַד מְשַׁחֲקִים,
כָּלֶם שְׂמֵחִים בְּגוֹן!

Улюблені іграшки

Вибрав кожен у садку
собі цяцьку до смаку.

У Ар'є є левенятко,
у Ціпори – пташеня,
ведмежатко є у Дова,
а у Двори є бджола.

Йоні до душі голубка,
оле́ня вполюбав Цві.
Добре гратися укупці
зі звірятком на траві!

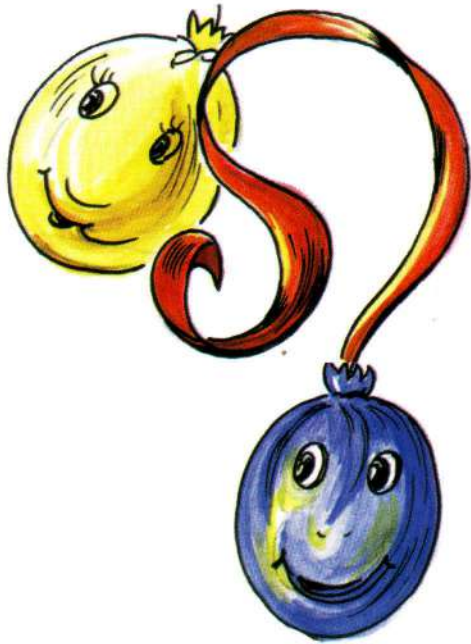

יְלֵדָה טוֹבָה

בְּפִיתָה שְׁלָנוּ
יֵשׁ יְלֵדָה טוֹבָה.
כָּלֶם קוֹרְאִים לְדָנָה,
אִם מִשְׁהוּ קָרָה.

הִיא תְּמִיד עוֹזֶרֶת
לְיֶלֶד, לְיְלֵדָה
וְהִילָדִים שְׁלָנוּ
אוֹמְרִים: "תּוֹדָה רַבָּה!"

הִיא שָׂרָה, הִיא רוֹקֶדֶת
הִיא מְצַיֶּרֶת טוֹב,
וְהִיא מְאֹד אוֹהֶבֶת
לְשַׁחֵק עִם דּוֹב!

Добра дівчинка

Добра дівчинка
є в класі –
Дана всім нам
придалась.

Так, вона –
дитина гожа,
завжди щиро
допоможе.

І співає, і танцює,
малювати теж бажа,
та найбільше любить
обіймати ведмежа!

יש לי חבר

יש לי חבר,
תמיד הוא שואל:

איפה?

איך?

מתי?

וכמה?

לאן?

מאין?

מדוע?

ולמה?

Друга вірного я маю

Друга вірного я маю,
він весь час мене питає:

Де?

І як?

Коли?

І скільки?

Куди?

Звідки?

Чом?

І тільки?

הַמְשִׁפָּחָה שְׁלִי

הַמְשִׁפָּחָה שְׁלִי גְדוֹלָה,
הַמְשִׁפָּחָה שְׁלִי טוֹבָה:
אָמָא, אָבָא, דוֹדָה, דוֹד,
סִבָּתָא, סִבָּא, אָח, אָחוֹת!

Моя сім'я

Хоч моя сім'я велика,
всіх назвати я візьмуся:
мама, тато, тітка, дядько,
брат, сестра, дідусь, бабуся!

איזה שם?

במשפחה שלנו
נולד תינוק קטן.
על השם שלו חשבנו –
ובסוף החלטנו – דן!

Яке ім'я?

В сім'ї з'явився братик –
такий у нас талан.
Всі почали гадати –
а як його назвати?
Подумали завзято
й знайшли, нарешті, – Дан!

בְּשַׁבָּת

בְּשַׁבָּת מִתְפַּלְלִים,
בְּשַׁבָּת שְׁרִים שְׁרִים,
בְּשַׁבָּת כָּלֵם שְׂמֹחִים –
אֵיזָה חַג לַיהוּדִים!

У Суботу

Молимося у Суботу
і співаємо пісень.
У Суботу всі радіють,
бо вона – святковий день!

שְׁמֵלָה חֲדָשָׁה

גְּבֵרֶת תּוֹפְרֶת עוֹבְדַת כְּנִמָּלָה –
גְּבֵרֶת תּוֹפְרֶת תּוֹפְרֶת לִי שְׁמֵלָה!
תִּהְיֶה לְשַׁבַּת שְׁמֵלָה חֲדָשָׁה!
תִּהְיֶה לִי שְׁמֵלָה – אֶרְכָּה לְבָנָה!

Нове платтячко

Нове платтячко кравчиха
скроїла мені на втіху!
Довге, біле – для Суботи!
Одягти його охота!

מתנה
שיר-חידה

יום הולדת! יום הולדת!
כבר אני גדולה, גדולה!
לי נתנו ליום הולדת
מתנה יפה, יפה!

אותה אפשר לראות, לקרוא,
יש בה ציורים טובים!
מי יודע, מה נתנו לי?
איך למתנה קוראים?

Подарунок
Вірш-загадка

День народження у мене!
Я одержала пакунок.
Я велика, він чималий –
гарний, гарний подарунок!

Можна назву прочитати,
ще й чудовий є малюнок!
Що ж мені подарували?
Зветься як цей подарунок?

הדג דג לו דג

הדג דג לו דג לחג :
גם שלשום הוא דג לו דג,
גם אתמול הוא דג לו דג,
בכל יום הוא דג לו דג,
ובסוף יהיו דגים לחג!

Ловив рибалка рибу

Ловив рибалка рибу,
бо наближалось свято;
і вчора, й позавчора
ловив її завзято.
Піймав, нарешті, – можна
тепер за стіл сідати!

פֶּרֶה נִפְלְאָה!

- יש לְסַבֵּתָא פֶּרֶה.
הַפֶּרֶה הִיא נִפְלְאָה!
הִיא נוֹתֶנֶת לִי חֶלֶב –
הַחֶלֶב הוּא נְהַדָּר!
הִיא נוֹתֶנֶת גַּם שֶׁמֶן –
הַשֶּׁמֶן מְצַיֵּן!
הִיא נוֹתֶנֶת גַּם גְּבִינָה –
הַגְּבִינָה הִיא מְעֵלָה!

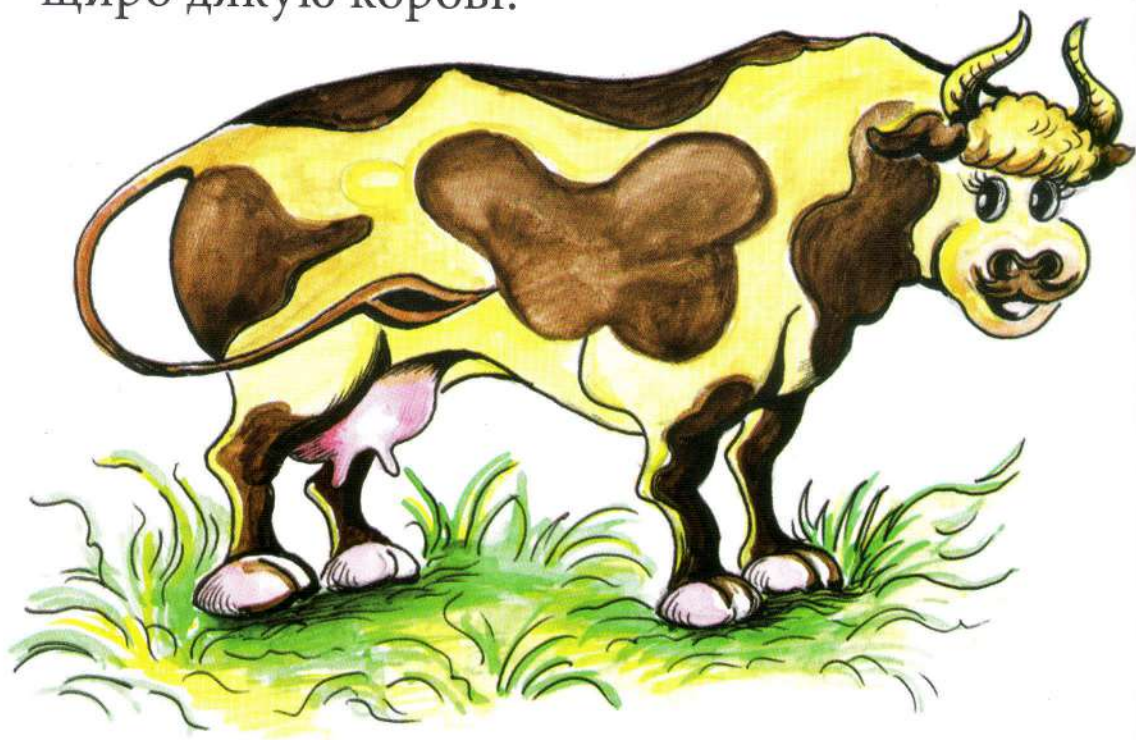
עַל הַמִּתְּנֹת הַטּוֹבוֹת
לְךָ פֶּרֶה רַב תּוֹדוֹת!

Чудова корова

У бабусі є корова,
і корова ця – чудова!
Поїть молоком мене,
а воно таке смачне!
І дає густу сметану –
вона гарна несказанно!
Ще дає прекрасний сир –
кращого нема, повір!
За такі дари чудові
щиро дякую корові!

מי יותר חכם?

פיל גדול,
עכבר קטן.
אבל מי יותר חכם?

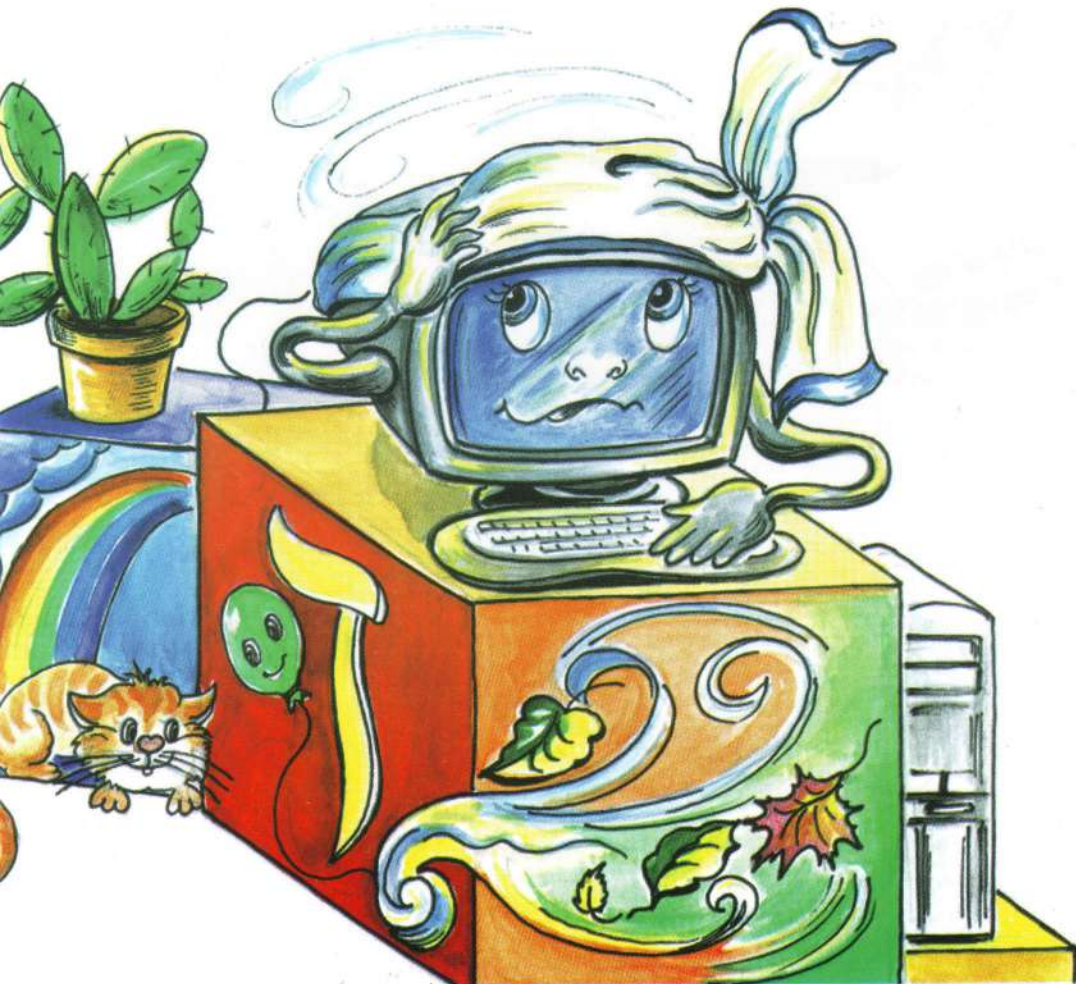
Хто розумніший?

Великий слон,
маленька миша.
Цікаво: хто з них
розумніший?

המחשב חולה

- המחשב חושב, חושב, חושב –
התבלבלו לו המלים.
- אולי הראש שלו כואב –
מהר יסע לבית חולים!

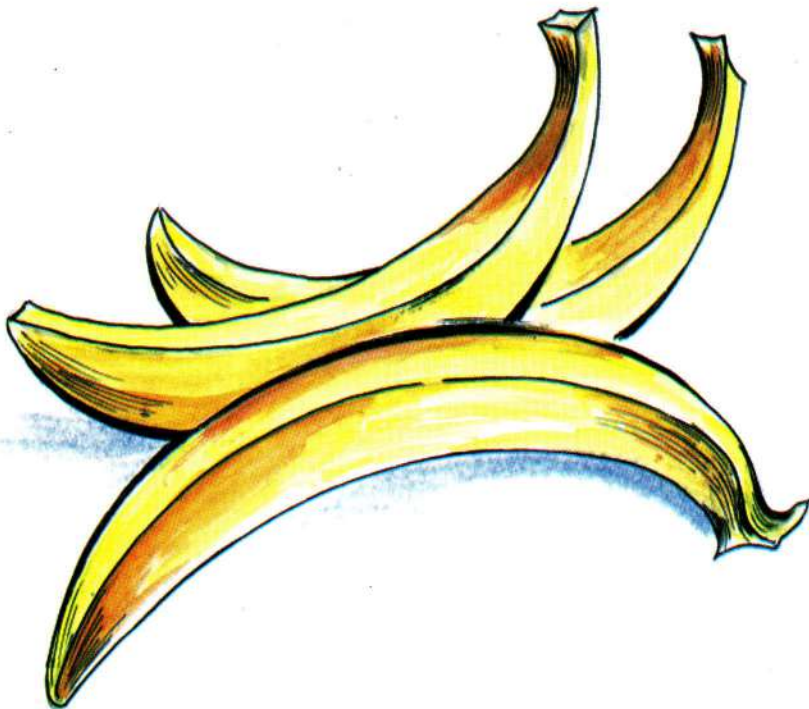
Хворий комп'ютер

Комп'ютер думав, думав –
перекрутив слова.
Напевне захворіла
У нього голова.

בְּקוֹר חוֹלִים

אִם הֶחָבֵר בְּבֵית חוֹלִים,
אֲנִי עוֹשֶׂה בְּקוֹר חוֹלִים:
אֲנִי לוֹקֵחַ אֲנָנִס,
לִימּוֹן, בִּנְנָה וְאַגָּס.
כְּשֶׁעַל-יָדוֹ אֲנִי יוֹשֵׁב -
עוֹבְרֵת הַמַּחֲלָה מֵהָר!

Відвідини хворого друга

Якщо друг хворіє мій,
до лікарні йду мерщій.
Ананас, банан, і груша,
і лимон потішать душу.
Радо стріне він мене –
і хвороба промине!

כְּנוֹר וּבְסִנְתֵר

לְנִגֵּן כָּל-כָּד יָפֵה
בְּכְנוֹר וּבְבְסִנְתֵר!
אִם בְּיַחַד מְנַגְּנִים -
מוֹסִיקָה יָפֵה שׁוֹמְעִים!

Скрипка і фортепіано

Скрипка або фортепіано –
гарно музика звучить.

А коли разом заграють –
це така прекрасна мить!

רקודים יהודיים

הבבות בזוגות
פְּרִילֶקס אוֹהֶבוֹת לְרִקְדָּה!

הן רוקדות גם את השָׁרֵל,
את המַחַט, את השְׁתוֹק,
את ההוֹרָה, את הַבְּלָגָה,
הן רוקדות, רוקדות, רוקדות.

מה יפים הריקודים -
רקודים יהודיים!
גם אֲנַחְנוּ אוֹהֲבִים
רקודים יהודיים!

Єврейські танці

До танцю фрейлекс
залюбки
виходять парами
ляльки.

А танці шерель,
махат, хору,
шток, булгар
виконають скоро.

Вирує радість
тут і там.
Єврейські танці
любі нам!

איפה המים?

האדמה כבר יבשה.
היא לשתות מאד בקשה!
העצים והפרחים
עצובים ולא שמחים.
שואלים את השמים:
"איפה מים? איפה מים?"

Куди поділася вода?

Куди поділася вода?!
Земля успразі пропада.
Вона так сильно хоче пити!
Стоять сумні дерева й квіти,
волають мовчки: “От біда!
Куди поділася вода?!”

שיר עָרֵשׁ

לִילָה טוֹב חֲמוּדָה,
לִילָה טוֹב, מְתִיקָה.
לִילָה טוֹב לְתִינוּקוֹת -
לְקִטְנִים וְלְקִטְנוֹת.

לְבָנָה וְכוֹכָבִים
בְּשָׁמַיִם מְאִירִים.
זֶה הַזְּמַן לְחִלּוּמוֹת -
חֲמוּדִים וּמְתִיקִים.

Колискова

Темінь землю оповила.
На добраніч, доню мила.
На добраніч вам, дівчатка
і малесенькі хлоп'ятка.
Засинайте, малюки,
в небі світяться зірки –
милі та солодкі сні
вам навіють з вишини.

Методичні рекомендації

Застосування віршів є одним із важливих видів роботи у процесі формування навичок аудіювання та говоріння мовою іврит. Вірш – один з найулюбленіших дітьми жанрів, поряд із казкою та піснею. На початковому етапі навчання, коли діти не володіють мовою іврит, робота з віршами набуває особливого значення. Вона підвищує настрій дітей, їх пізнавальну активність. Систематичне застосування віршованої форми у процесі вивчення нової мови, зокрема, мови іврит, виховує в дітях інтерес та позитивне відношення до неї, до культури єврейського народу; розуміння себе як особистості, що належить до певної мовної та культурної спільноти, а також загальнолюдської свідомості; розуміння важливості вивчення мови іврит. Важливою ця робота вважається й тому, що вона сприяє розвитку пам'яті, уваги та формуванню мовленнєвої діяльності мовою іврит. Саме тому слухання віршів та їх розуміння є однією з важливіших частин роботи над аудіюванням в процесі вивчення мови іврит у дошкільних закладах та початковій школі.

Дитячі віршовані твори конче потрібні у педагогічній практиці. Та, на жаль, в Україні обмаль дитячої художньої літератури й, зокрема, віршів ізраїльських авторів. У навчальних цілях необхідно дуже уважно ставитися до відбору творів та їхнього місця у навчальному процесі. Так, скажімо, ізраїльська дитяча література, рекомендована для дошкільного віку, може використовуватися в наших умовах і для дітей молодшого шкільного віку. Зразками такої літератури можуть бути твори Мірік Снір, Датії Бен-Дор, Хаї Шенгав, Наомі Бен-Гур, Урі Села, Кевіна Кіпніс, Фані Бергштейн та інших. Та незважаючи на це, текстів, що можна було б використовувати у навчальному процесі – простих за змістом та граматичними ознаками, невеликих за розміром, цікавих та близьких дітям – вкрай недостатньо.

Ми зробили перші спроби і створили збірку дитячих віршів мовою іврит. Ця збірка включає двадцять один віршований твір. Вірші складено за тематико-ситуативним принципом, вони відповідають віковим психологічним особливостям, близькі за змістом дітям дошкільного та молодшого шкільного віку. Так, у книзі є вірші за наступними темами: “Я та моя сім'я”, “Я та мої друзі”, “Я та мої іграшки”, “Я у школі”, “Природа навколо мене”, “Єврейське свято - Шаббат”, “Єврейські танці” тощо. Лексичний шар складають слова та вирази, які відпрацьовуються на уроках мови іврит у початкових класах.

У віршах ви знайдете єврейські імена (іменники назви істот) – Діна, Ріна, Ора, Хана, Сара, Двора, Арон, Давид, Дан, Зеєв, Цві, Йонатан, Арьє, Ціпора, Дов, Йона. На жаль, сучасні діти не знають єврейських імен. Сьогодні батьки вже рідко називають своїх діточок традиційними єврейськими іменами, тому діти в своєму мовному середовищі не мають змоги ознайомитися з ними. А це також невід'ємний, дуже глибокий пласт єврейської культури.

Вірші знайомлять дітей з назвами членів сім'ї (іменники) – мама, тато, бабуся, дідусь, брат, сестра, малюк, тьотя, дядя; почують лагідну колискову пісеньку мовою іврит, яку може заспівати матуся. Вивчаючи вірші, діти навчатимуться називати мовою іврит свої улюблені іграшки (іменники) – кубики, ляльки, левенятко, пташечка, ведмедик, бджілка, голубка, оленятко, познайомляться з чарівною коровою, зі слоненням та мишею.

В процесі слухання та згодом читання віршів діти доторкнуться до єврейської культури – дізнаються, що прийнято робити у єврейське свято Шаббат (дієслова: моляться, співають, радіють), як дівчинка Двора готувалась до нього; які існують єврейські танці (назви танців, іменники: шерел, махат, шток, хора, булгар); яка страва завжди на єврейському святковому столі. Також діти ознайомляться з такою єврейською традицією як “бікур холім” (відвідування хворих) – як швидко минає хвороба, коли поруч щирий друг. Діти відчують спрагу природи, якщо почують вірш “Де поділася вода?” Саме цей віршик зумовить дорослого розповісти про клімат давньої єврейської землі – нині держави Ізраїль, де й досі люди промовляють молитви на дощ, щоб якимось напоїти спекотну землю.

Збірка включає й такі твори, які навчать маленьких школярів тому, що є в класі (іменники: клас, школа, зошит, книга, стіл, стілець) та що роблять у школі (дієслова: вчаться, слухають, відповідають, говорять, співають, танцюють, допомагають, малюють, люблять, думають, граються). У творах також зустрічається вживання дієслів бути, є.

До складу лексики творів, поряд з найчастішими іменниками та дієсловами, також належать перші **прикметники** – *маленький, великий, прекрасний, добрий, добра, красива, гарні, чудова, чудові, єврейські, розумний, суха, веселий, невеселі, сумні, мила, солодка, довга, біла, нова, кожен*. Ви зустрінете **займенники**: *я, він, вона, вони, ми, це, мій, моя, мені, у мене, його, її, наша, наші, нашому, хто, що, щось*; **прислівники**: *як, тут, ще раз, дуже, якщо, який, вже, можна, весь, всі разом, більш, швидко, завжди, біля, з радістю, нарешті*. Звичайно, мовлення не можливе без службових частин. Працюючи з віршами, ви знайдете змогу відпрацьовувати вживання **прійменників** – *в, у, на, з, про*; **сполучників** – *та, або, також*; особливості вживання частки “*ет*” та артикля “*га*”, які існують саме у мові іврит. Вірш “Є в мене друг” допоможе учням запам’ятати перші загальнозвживані питальні слова – Де? Як? Коли? Скільки? Куди? Звідки? Чому? Вірши “Мій дім” дасть змогу без особливих зусиль засвоїти форми синтаксичної зв’язки “бути”, а у творах “Улюблені іграшки”, “Добра дівчинка”, “Нове платтячко” та інших зустрінеться так потрібна у мовленні дієслівна частка “*е*”.

Вірші вчать і першим формам ввічливого спілкування: “добридень”, “добраніч”, “широ дякую”, і відповідно, способам звертання. Також, на матеріалі деяких творів, можна ознайомити дітей з такою граматичною особливістю мови іврит як сміхут. У збірці зустрічаються такі приклади сміхуту – “бейт сефер” (школа), “бейт холім” (лікарня), “йом гуледет” (день народження), “бікур холім” (відвідування хворих).

Є у збірці й вірші, які викличуть посмішку – про комп’ютер, в якого захворіла голова; про слона та мишу, які різні за розміром, але не відомо, хто з них розумніший. Є й віршик-загадка про подарунок, що отримала дівчинка на день народження, й вірш-скоромовка про рибалку, що ловив весь час рибу. Зрозуміло, що у складених творах можуть зустрічатися слова, словосполучення та конструкції, незнайомі дітям. Тому попередньо слід пояснити учням їх значення, щоб смисл тексту став зрозумілим. На деякий час вони залишаться у пасивній лексиці дітей, але у процесі навчання поступово перейдуть в активну лексику маленьких учнів.

Для розвитку навичок аудіювання засобами віршованої форми можна використати такі завдання:

- 1) прослухати та правильно вимовити певні звуки, звукосполучення, слова, словосполучення, речення, невеликий текст;
- 2) прослухати та невербально відреагувати на звук (и), інтонацію (и) та ін. (плеснути в долоні, підняти руку, сигнальну картку, малюнок і т.п.);
- 3) прослухати та повторити прослухане, супроводжуючи ритмічною підтримкою (плеснути в долоні, простукати та ін.);
- 4) прослухати та повторити (у заданій послідовності);
- 5) прослухати та закінчити висловлювання (вірш), знайти риму й т.п.
- 6) прослухати текст, зрозуміти його основний зміст та відреагувати на нього **невербально**:
  - намалювати малюнок за прослуханим (героїв, події тощо),
  - розіграти пантоміму,
  - інсценізувати прослуханий текст,
  - відреагувати емоційно (посмішкою, сміхом й т.п.),
  - вибрати з ряду наданих малюнків той, що відповідає змісту тексту,
  - розкласти малюнки (ілюстрації) згідно з послідовністю розвитку сюжету;**вербально**:
  - відповісти на загальні запитання (хто? що? де? коли?) мовою іврит (з опорою на екстралінгвістичні засоби спілкування: предмети, іграшки, картки, малюнки, фотокартки),
  - передати основний зміст рідною мовою.
- 7) точно й детально зрозуміти зміст висловлювання та відреагувати на нього як невербально, так й вербально:
  - відповісти на запитання щодо змісту тексту та його деталей,
  - передати зміст тексту (переважно рідною мовою).

Однією з головних форм роботи над віршами є заучування віршів напам’ять.

На початковому етапі навчання діти заучують вірші з голосу вчителя. Заучування відбувається по частинах та при багаторазовому повторенні. Ця робота може здійснюватися таким

чином: спочатку вчитель читає весь вірш (краще напам'ять); далі чітко і зрозуміло вимовляє перший рядок, учні повторюють його індивідуально, групами (3-4 дитини) та хором. Після розучування другого рядка промовляються два рядка разом і т.д. Так вчать наступні рядки. Можна вчити вірші й строфами та стовпчиками. Тут також заучується кожна строфа чи стовпчик, коли певна частина вже запам'ятована, вона повторюється разом з попередньою й так далі. Так, при багаторазовому повторенні окремих частин та їх поєднанні, вірш стає засвоєним. Виховачи з наших спостережень та з досвіду роботи, зміст невеликого вірша стає зрозумілим шестирічним учням вже у процесі його вивчення або впродовж 2-3 уроків.

Читання вірша вчителем має велике значення, воно повинно бути емоційним, виразним, чітким, з підкресленням рими та ритму, пов'язуючи його з наочністю – ілюстраціями, малюнками, предметами. Для підвищення інтересу дітей та для кращого засвоєння правильної вимови доцільно вчити вірш з постановкою різної інтонації та логічного наголосу. Так діти почують різну мелодику вірша, будуть вчитися виділяти головне та другорядне, в них розвиватимуться творчі здібності.

Децю детальніше запропонуємо деякі завдання, які доцільно використовувати у роботі над віршами.

“Слухання вірша”.

Вчитель перевіряє, як діти зрозуміли зміст прослуханого. Учні вчать напам'ять вірш або певну строфу. Це завдання можна використати в процесі навчання будь-яких творів.

“Імітація. Повторювання за вчителем”.

Це завдання можна використати в процесі навчання будь-яких творів.

“Знайди звук!”

Учитель читає вірш і пропонує учням назвати слова з певним звуком. Після цього відпрацьовується вимова слів з відповідним звуком. Так, наприклад, в процесі роботи над віршем “Ми вивчаємо іврит” доцільно звернути увагу на вимову звука [i], який там часто зустрічається. Вірш “Шалом” допоможе у роботі над звуком [г], “Що це” - [з], “Улюблені іграшки” - [ш], “Яке ім'я” - [н], “Ловив рибалка рибу” - [г], “Хворий комп'ютер” - [в] тощо.

“Схожі слова”.

Учитель читає вірш. Учні знаходять в ньому пари схожих слів, які мають різні значення. Вчитель пропонує знайти в даних парах подібності та розбіжності. Це завдання можна використати в процесі навчання таких творів: “Улюблені іграшки” та “Ловив рибалка рибу”.

“Розучування вірша зі слів вчителя, читання за ролями”.

Це завдання можна використати в процесі навчання твору “Шалом”.

“Заучування віршів напам'ять зі слів учителя з відпрацюванням інтонації звертання, оклику”.

Учитель читає вірш. Діти уважно слухають та запам'ятовують особливості вимови деяких слів. Це завдання можна використати в процесі навчання таких творів: “Ми вивчаємо іврит”, “Шалом”, “Мій дім”, “Улюблені іграшки”, “Колискова”.

“Малювання за текстом” (2-3 хв.).

Вчитель читає вірш. Далі вчитель пропонує прослухати його вірш ще раз та уявити, як можна намалювати те, про що розповідається у віршованому творі. Після цього діти малюють. Декілька готових малюнків розглядаються та обговорюються. Це завдання можна використати в процесі навчання таких творів: “Що це?”, “Мій дім”, “Улюблені іграшки”, “Добра дівчинка”, “Моя сім'я”, “У Суботу”, “Чудова корова”, “Хто розумніший”, “Хворий комп'ютер”.

“Розглядання ілюстрації до тексту. Складання учнями питань за ілюстрацією (хто? що? куди? що робить? й т.п.)”

Це завдання можна використати в процесі навчання таких творів: “Що це?”, “Мій дім”, “Улюблені іграшки”, “У Суботу”, “Нове платтячко”, “Чудова корова”, “Відвідини хворого друга”, “Скрипка і фортепіано”, “Куди поділася вода”, “Колискова”.

*“Слухання, відгадування та заучування загадки
зі слів вчителя”.*

Вчитель читає вірш-загадку та пропонує учням прослухати його та визначити, про який предмет йде мова. Це завдання можна використати в процесі навчання вірша – загадки “Подарунок”.

*“Відгадування загадки та визначення місця наголосу
в певному слові”.*

Це завдання також можна використати в процесі навчання вірша – загадки “Подарунок”.

“Заучування скоромовки зі слів вчителя”.

Учитель промовляє перший рядок вірша, який вже є скоромовкою, у повільному темпі, чітко вимовляючи всі слова. Потім дає дітям завдання прослухати ще раз та порахувати кількість слів у скоромовці. Далі діти повторюють разом з вчителем декілька разів, потім по групах та індивідуально. Якщо учні засвоїли цей рядок, можна переходити до наступного і так до кінця. Поступово діти разом з вчителем прискорюють темп промовляння. Метою вивчення скоромовок є чітка вимова звуків, незалежно від темпу мовлення та розвиток артикуляційного апарату дитини. Крім цього учні засвоюють нові слова та вирази.

Така робота може відбуватися на прикладі вірша-скоромовки “Ловив рибалка рибу”. Одночасно у цьому віршику є ще цікавий матеріал, над яким доцільно попрацювати. Так, в мові іврит слова “риба” – “даг” та “ловив” – “даг” звучать однаково та пишуться також однаково. На це слід звернути увагу учнів, що іменник “даг” (риба) має ту ж форму, що й дієслово “ловити” у минулому часі чоловічого роду “даг” (ловив). Також в івриті слова рибак, ловити (в даному випадку “ловив”), риба – є спільнокореневими словами (рибак – “дайяг”, “даг” – риба = ловив).

Одночасно діти засвоюють слова на позначення часу “позавчора”, “вчора”, “цілий день”, складений прислівник “соф-соф” (нарешті), форму наказового способу дієслова “дивіться” – “тір’у”, дієслово “є” – “еш” та прийменник, який вказує на напрямок дії “ле” – “для”.

“Читання вірша напам’ять учнями. Знаходження в тексті слів, що римуються”.

Це завдання можна використати в процесі навчання всіх творів.

“Прогнозування”.

Це завдання можна використати в процесі навчання таких творів: “Ми вивчаємо іврит”, “Мій дім”, “Улюблені іграшки”, “Добра дівчинка”, “Моя сім’я”, “У Суботу”.

Сподіваємось, що робота з цією книгою буде корисною та цікавою для вас і ваших учнів, буде виховувати в них пізнавальну активність та інтерес до вивчення мови іврит – давньої мови єврейського народу та відкривати віконце у безмежний світ єврейської культури.

З повагою,
Наталія Бакуліна.

З радістю вчимо іврит.....	ב-ג	בְּשִׂמְחָה עִבְרִית לומְדִים.....
Добридень!.....	ה-ה	שְׁלוֹם.....
Що це?.....	ו-ו	מָה זֶה?.....
Мій дім.....	ז-ז	הַבַּיִת שְׁלִי.....
Улюблені іграшки.....	ח-ח	צִעְצּוּעִים אֲהוּבִים.....
Добра дівчинка.....	ט-ט	יְלָדָה טוֹבָה.....
Друга вірного я маю.....	י-י	יש לי חֵבֵר.....
Моя сім'я.....	כ-כ	הַמְשפָּחָה שְׁלִי.....
Яке ім'я.....	כא-כא	איזָה שֵׁם?.....
У Суботу.....	כב-כב	בְּשַׁבָּת.....
Нове платтячко.....	כג-כג	שִׁמְלָה חֲדָשָׁה.....
Подарунок.....	כד-כד	מִתָּנָה.....
Ловив рибалка рибу.....	כה-כה	הַדִּיג דָּג לוֹ דָּג.....
Чудова корова.....	כו-כו	פָּרָה נִפְלְאָה!.....
Хто розумніший?.....	כז-כז	מִי יוֹתֵר חָכֵם?.....
Хворий комп'ютер.....	כח-כח	הַמְחֻשָּׁב חוֹלָה.....
Відвідини хворого друга.....	כט-כט	בְּקוֹר חוֹלִים.....
Скрипка і фортепіано.....	ל-לא	כְּנֹר וּפְסֻנֶתֶר.....
Єврейські танці.....	לב-לב	רְקוּדִים יְהוּדִים.....
Куди поділася вода?.....	לד-לד	איפֹה הַמַּיִם?.....
Колискова.....	לו-לו	שִׁיר עֶרֶשׁ.....
Методичні рекомендації.....	לה-לה	הַמְלָצוֹת מִתּוֹדִיּוֹת.....
	מ-מא	
	מב-מב	
	מד	

Літературно-художнє видання

БАКУЛІНА Наталія Валеріївна

З радістю вчимо іврит

Поезія

Відповідальна за випуск
Дарина ТУЗ

Редактор
Микола Максимець

Коректор
Марія Шкрібляк

Верстка
Олександр МАРТИНЕНКО

Підписано до друку 15.12.2006. Формат 70x100/16. Папір крейдований.
Друк офсетний. Гарнітура Антіква. Умов. Друк.арк. 4,25.
Тираж 1000 прим.

Видавничий дім "Букрек", м. Чернівці, вул. Радищева, 10.
Тел./факс: (0372) 55-29-43, 52-69-56. E-mail: bukrek@ukr.net